

Vogelwaarnemingen in Zuid-Kennemerland Aflevering 106

15 januari 1992 - 15 april 1992

(Ex)exoten en mogelijke mega-ticks in Zuid-Kennemerland

Bijna nergens in Zuid-Kennemerland kan je nog vogelen zonder waarnemingen te doen die gemengde gevoelens en stof voor discussies oproepen. Van duin tot en met polder loop je namelijk als argeloze vogelaar reële kans keer op keer vogels te zien (en te horen) die hier eigenlijk niet thuis horen, maar die zich wel een vaste plaats hebben toegeëigend tussen het vertrouwde Nederlandse pluimage.

Met name eendachtigen hebben het hier goed naar hun zin. De door velen verguisde, maar door sommigen geliefde Nijlgans is een goed voorbeeld van zo'n soort die reeds lang goed gedijt in Zuid-Kennemerland. Ofschoon de hoogste aantallen in het najaar worden bereikt, wordt deze Axl Rose van de vogels ook in de winter en het vroege voorjaar op veel plaatsen (Midden-duin, AW-duinen, Elswout, en vooral de polder waar een maximum van 73 exx. in de Velsbroek op 9-3 werd gezien) in groepjes waargenomen, voordat ze met veel kabaal paartjes gaan vormen en andere paartjes, vogels en vogelaars een omweg dwingen te maken.

De fraaiere en vriendelijkere Casarca verbleef met maximaal 3 exx. tot 17-3 in het restant van de Velsbroekpolder. Verder werd de soort op 26-3 gezien op de Noordersluis van IJmuiden, op 29-3 in het Duinmeer in Midden Heerenduin en op 5-4 in landgoed Waterland.

Een andere ingeburgerde exoot is de Mandarijneend die volop te zien was in de AW-duinen (max. 15 exx. op 24-1 bij het Vogel-eiland), Middenduin (2 exx. op 2-4), Elswout (8 exx. op 28-3), in de Leidsevaart in Heemstede (een paartje op 29-2) en in Vinkenduin (nestvondst op 29-3).

De Carolinaend werd gezien op 24-1 in het Sprenkelkanaal in de AW-duinen en op 28-3 in Elswout.

Een zeker ontsnapte Chileense Smient werd op 29-2 in de Waarderpolder waargenomen.

Dé sensatie van de afgelopen periode was het langdurig verblijf van een fraai mannetje Bronskopeend in onze regio.

De vogel verbleef eerst van 20 tot 26-1 in de Oranjekom in de AW-duinen en waarschijnlijk dezelfde vogel van 16-3 tot 11-4 in de Oosteinderpolder bij Hillegom. De Bronskopeend hechtte nogal aan het gezelschap van Krakeenden, hetgeen hij in zijn

oorspronkelijke leefgebieden in Azië ook schijnt te doen. Toch staat ook de status van deze soort bij velen nog ter discussie.

Tenslotte werden weer Rosse Stekelstaarteenden gemeld: op 25-1 een mannetje en op 8/9-4 twee onvolwassen vogels bij de Zuidpier.

Soort	Datum	Plaats	Aantal/ Bijz.	Waarnemers
Roodk. duiker	26-1	Westerkanaal AWD	1 met olie	Hie
Parelduiker	9-4	Zuidpier	1 t.p.	Fon
Dodaars	18-1	Het IJ, Spaarndam	31	Nob
Roodhalsfuut	22-1/8-2	Zuidpier	1 ad.	div.
Kuifduiker	22-1	Zuidpier	1	Fon
Geoorde Fuut	8-4	Nieuwkanaal AWD	1 overg.kl.	Buc
N. Stormvogel	19-1	strand Zuidpier	1 dood	Hop, Vis
	11-3	Red.Br. B'daal a/z	1 df noord	Gro
	28-3	Red.Br. B'daal a/z	1 noord	Gee
Roerdomp	18-1	Kraansvlak	1	Deu
	26-1	AW-duinen	1	Slo, Hie
	8-2	Oeverland de Liede	1	Gou
	8-2	Schusterkan. AWD	1	Dro
	18-2	Zwanepas, AWD	1	Poo
	29-2	Zwartevelde, AWD	2	Zwa
	10-4	Gruiterspolder	1 zuid	Fon
Ooievaar	7-4	Lorentzkade H'lem	1 noordoost	Wil
Lepelaar	Weinig waarnemingen van weinig exemplaren uit het poldergebied. Eerste waarneming op 25-2 1 ex. bij het Rottepolderplein. Daarna regelmatig gezien in de Hekslotpolder en bij de Spaarwouderplas (max. 4 op 29-2 en 1-3).			
Kleine Zwaan	tot 28-2	AW-duinen	2	div.
	1-3	Red.Br. B'daal a/z	5 noord	Gro
Wilde Zwaan	Aanwezig tot 28-2 in de AW-duinen, met een maximum van 25 exx. op 23-1.			
Rietgans	7-2	Ver. Binnenpolder	12 toendra	Fon
Kl. Rietgans	7-2	Ver. Binnenpolder	9 t.p.	Fon
Kolgans	14-3	Hekslotpolder	1 t.p.	Gou
	24-3	Spaarwouderplas	1 t.p.	Fon
Grauwe Gans	23-2/7-4	Spaarwouderplas	2 t.p.	Buc, Fon
	1-3	Zuidpier	1 t.p.	Buc
Brandgans	25-1	Velserbroek	7 t.p.	Fon
	2-2	AW-duinen	16 t.p.	Heu
	7-2	Ver. Binnenpolder	1 t.p.	Fon
Rotgans	9-3	Duinmeer M.H. duin	1 t.p.	Dro
	25-3	Zuidpier	1 t.p.	Vla
	8-4	strand Zuidpier	36 t.p.	Fon
Pijlstaart	18-1	H'ermmerse Bos	1 vr. t.p.	Vli
	26-1/28-2	AW-duinen	max. 15	div.
	29-2/10-4	Spaarwouderplas	max. 6	div.
	tot 31-3	Gruiterspolder	max. 5	div.

Soort	Datum	Plaats	Aantal/ Bijz.	Waarnemers	
Zomertaling	25-3	Nova Zembla, Sp'dam	2 mn.	Fon	
	2-4	Zanderij Middenduin	2 mn./1 vr.	Fon	
	5-4	Hekslootpolder	1 paartje	Hop e.a.	
	8-4	Nieuwkanaal AWD	1 paartje	Buc	
	8-4	Zuidpier	27 op zee	Fon	
	10-4	Ver. Binnenpolder	1 mn.	Hie	
	10-4	Hekslootpolder	1 mn./1 vr.	Fon	
	31-3/11-4	Spaarnwouderplas	max. 3	Fon	
	11-4	Leidsevaart, H'stede	1 paartje	Buc	
	12-4	Hekslootpolder	1 mn./1 vr.	Boo, Hop	
	26-1	Westerkanaal AWD	1 mn.	Hie	
	Krooneend Witooogend	Toch nog een waarneming op één van de traditionele plaatsen: op 28-2 een mannetje in het Meertje van Caprera.			
					Boa
Witooog- x Tafelend?	op 17-1 in het van der Vlietkanaal in de AW-duinen				
Toppereend	22-1/8-2	Zuidpier	max. 11	Vli. div.	
	27-1	Red.Br. B'daal a/z	1 noord	Gee	
	6-2	Red.Br. B'daal a/z	3 zuid	Gee	
	1-3	Red.Br. B'daal a/z	16 noord	Gro	
	5-4	Red.Br. B'daal a/z	3 zuid	Gee	
	16-4	Red.Br. B'daal a/z	4 noord	Gee	
	IJseend	Korter en in kleinere aantallen dan vorige winter aanwezig bij de Zuidpier. Max. 13 (8 vr., 2 ad. mn., 3 onv. mn.) op 8-2. Laatste waarneming van 3 exx. op 23-3.			
14-3		Red.Br. B'daal a/z	1 vr. noord	Gee	
29-3		Red.Br. B'daal a/z	3 vr./1 mn.	Gee, Cot	
5-4		Red.Br. B'daal a/z	2 vr. noord	Gee	
Nonnetje		Alleen in de AW-duinen waargenomen met een maximum van 18 exx. op 20-1. Laatste waarneming 3 exx. op 9-3.			
	20-1	R. Schusterkan. AWD	4 vr./2 mn.	Fon	
Mid. Zaagbek	7-4	Lorentzkade H'lem	3 WNW	Wil	
Rode Wouw	20-1	Ruigeveld, AWD	1 onv.	Fon	
Blauwe Kiek.	Hierna vanaf 2-3 de gebruikelijke voorjaarswaarnemingen.				
	17-1	AW-duinen	2 jagend	Gou	
	25-1	Vinkenveld, AWD	1	Fon	
	27-1	Zwartevelde, AWD	1 vr. t.p.	Dro	
	8-2	AW-duinen	1 zuid	Goo	
	8-2	Renbaanveld, AWD	1 vr. t.p.	Buc	
	25-2	Ruigoord Houtrak	1 mn. t.p.	Gro	
	28-2	De Punt, AW-duinen	1 vr. t.p.	Poo	
	5-3	Spaarnwouderplas	1	Fon	
	9-3	Sprenkelkan. AWD	1 vr. t.p.	Poo	
	4-4	Ruigoord Houtrak	1	Fon	
	10-4	Schalkwijk	1 mn. noord	Gou	
	11-4	Flessenveld, AWD	1 vr.	Boa	
	Havik	9-2	Duin & Kruidberg	1 zuidoost	Hop
		15-2/15-3	landgoed Waterland	1	Hop
		23-2/5-3	Koningshof	1 baltsend	Nob, Poo
		25-2	Spaarnwouderplas	1 t.p.	Ali
19-3		Bennebroek	1 vr. zuid	Gou	

Soort	Datum	Plaats	Aantal/ Bijz.	Waarnemers	
Havik	31-3	Gruiterspolder	1 vr. t.p.	Fon	
	5-4	Kennemerduinen	1 t.p.	Lee, Gee	
	8-4	Kennemerduinen	1 termiek.	Gou	
	9-4	Schalkwijk	1 termiek.	Gou	
	10-4	Schalkwijk	1 zuid	Gou	
	10-4	Vijfhuizen	1 zuid	Gou	
Visarend	6-4	Elswout	1 t.p.	Fop	
Smelleken	26-1	De Batterij	1 mn.	Fon	
	24-2	Ver. Binnenpolder	1 vr.	Ali	
	2-3	Oeverland de Liede	1 vr. zuid	Gou	
	29-3	Veerpolder	1 mn.	Fon	
	11-4	Spaarnwouderplas	1	Fon	
Waterral	In de AW-duinen max. 6 op 26-1. Laatste waarneming op 5-4.				
	1-2	Oeverland de Liede	1 roepend	Gro	
	4-4	Vogelmeer Kenn. duinen	1 roepend	Gro	
	11-4	Vijfhuizerzandput	1 roepend	Gou	
Kluut	4-4	Gruiterspolder	27	Fon	
	7-4	Spaarnwouderplas	16	Fon	
	8-4	strand Zuidpier	41 t.p.	Fon	
	8-4	strand Zuidpier	41 t.p.	Fon	
Kleine Plevier	31-3/1-4	Gruiterspolder	1	Fon	
	4-4	Westbroek	1	Fon	
	10-4	Uiterdijken	2	Dro	
	10-4	Spaarnwouderplas	1	Fon	
Bontbekplevier	15-2	strand Zuidpier	1	Dro	
	25-2/18-3	Gruiterspolder	max. 4	Fon	
	10-4	Gruiterspolder	1	Dro	
	8-4	strand Zuidpier	3 t.p.	Fon	
Strandplevier	8-4	strand Zuidpier	> 300 t.p.	Nob, Gee	
	Driet.strandl.	16-2	strand Zuidpier		
	Krombekstr.l.	8-4	Zuidpier	3	
	Bonte Strandl.	26-1	Duizendm.weg AWD	1 t.p.	Hie
		8-2	strand Zuidpier	ca. 80	Buc
		23-2	strand Zuidpier	ca. 160	Buc
		23-3	strand Zuidpier	ca. 75	Buc
		29/31-3	Spaarnwouderplas	2-3	Fon
		25-2/1-4	Gruiterspolder	max. 17	Fon
		8-4	strand Zuidpier	4 t.p.	Fon
	Kemphaan	Van deze fraaie weidevogel werden vooral veel waarnemingen in de eerste decade van april, betrekking hebbend op behoorlijke aantallen, doorgegeven. De beste plaatsen waren de Gruiterspolder (max. 71 op 1-4), de Spaarnwouderplas (max. 18 op 29-3), de Inlaagpolder (max. ruim 100 op 10-4) en de Uiterdijken (max. 46 op 3-4).			
8-4		strand Zuidpier	4 t.p.	Fon	
23-1		Zuidpier	1 t.p.	div.	
Grutto	maart	Gruiterspolder	max. 900	div.	
	8-4	strand Zuidpier	4 t.p.	Fon	
Regenwulp	8-4	Gruiterspolder	4 t.p.	Fon	
	Zwarte Ruiter	9-3/5-4	Gruiterspolder	max. 4	Fon, Tho
		7-4	Spaarnwouderplas	2	Fon
Gr.pootruiter	11-4	Spaarnwouderplas	4	Fon	
	25-3	Gruiterspolder	1	Fon	

Soort	Datum	Plaats	Aantal/ Bijz.	Waarnemers	
Witgatje	18/25-1	Houtrakpolder	1	Nob, Heu	
	23/24-1	AW-duinen	2-3	Fon, Gro	
	3-4	Houtrakpolder	2	Dro	
	4-4	Inlaagpolder	1	Fon	
	7-4	R. Schusterkan. AWD	2	Zwa	
	8-4	Kr. Schusterkan. AWD	2	Buc	
	10-4	Vijfhuizen	1 noord	Gou	
	11-4	Spaarnwouderplas	4	Fon	
	Bosruiter	3-4	Gruiterspolder	2	Fon
	Rosse Franjep.	2-1	Zuidpier	1 t.p.	Zwa
	Steenloper	De gehele periode aanwezig rond en op de Zuidpier, met een maximum van 190 exx. op 15-2.			
Zwartkopmeeuw	tot 24-2	Zuidpier	max. 2 ad.	div.	
	22-3	Gruiterspolder	1 ad.	Vla	
Kl. Burgem.	26-1	Forteiland, IJmuiden	1 1e winter	Zwa	
Gr. Burgem.	26-1	Vissershaven, IJmuiden	1 1e winter	Buc, Rou	
Alk	8-2	Zuidpier	1 ad. dood	Buc	
Halsbandpark.	27-2	Haarlemmerhout	1 oost	Hie	
	6-4	Engelandlaanpark	1-3	Slo	
Kerkuil	2-4	Snippenbos, IJmuiden	1 t.p.	Veg	
Steenuil	29-2	Vijfhuizen	1 t.p.	Hie	
Bosuul	18-3	Marnixstr. Haarlem	1 op dak	Hin, Zij	
Velduil	24-1	strand Zuidpier	1 t.p.,		
			later zuid	Ver	
IJsvogel	9-4	Zuidpier	1 oost	Fon	
	20-1	Betonkanaal AWD	1	Fon	
	25-1	Betonkanaal AWD	2	Fon	
	7/25-2	Cruquius Vijfhuizen	1 t.p.	med. Wil	
	6-4	Elswout	1	Fon	
Kl.B. Specht	27-1	Elswout	1	Fon	
	19-3	Bergweg, Bloemendaal	1	Zij	
	12-4	Elswout	1	Gro	
Kuifleeuwerik	7-3	Vondellaan Zandvoort	3 zingend	Nob	
	9-4	Vondellaan Zandvoort	2 zingend	Gro	
	9-4	Boulevard Barnaart	3 zingend	Gro	
De gehele periode max. 4 exx. rond de Zuidpier. Graag alle waarnemingen van deze zeldzaam wordende soort doorgeven!					
Str.leeuwerik	1-4	Zeebad IJmuiden	1 t.p.	Fon	
Oeverzwaluw	11-4	Kennemerduinen	2 noord	Wil, Stu	
Waterpieper	20/25-1	Betonkanaal AWD	1 t.p.	Fon	
	26-1	De Batterij	8	Fon	
	1-2	Oeverland de Liede	11 slaappl.	Gro	
	25-2/18-3	Gruiterspolder	max. 12	Fon	
Oeverpieper	18-2	AW-duinen	1 t.p.	Poo	
	7-4	Zuidpier	1 t.p.	Gro	
	9-4	Zuidpier	2 t.p.	Fon	
Rouwkwikst.	17-3	Gruiterspolder	1	Gro	
	25-3	Gruiterspolder	2	Fon	
	4-4	Gruiterspolder	1	Fon	
	10-4	Westbroek	1	Gro	
Eng. Gele Kwik.	3-4	Gruiterspolder	1	Fon	

Oproep

Van 13 tot en met 18 september 1992 zal in Noordwijkerhout het twaalfde internationale congres van de IBCC (International Bird Census Committee) met als thema 'Bird numbers' plaatshebben. SOVON organiseert dit congres in samenwerking met het Centraal Bureau voor de Statistiek. Omdat de interesse uit Oost-Europa en het Gemenebest van Onafhankelijke Staten voor het congres zeer groot is, staat de organisatie voor een probleem. Er zijn namelijk te weinig financiën om deelnemers uit deze landen geheel op kosten van de organisatie over te laten komen en te herbergen. Om deelnemers uit het oosten toch de gelegenheid te bieden bij het congres aanwezig te zijn, doet SOVON een beroep op gastvrije mensen, die gedurende een week deelnemers willen huisvesten.

Omdat onze regio niet zo ver van Noordwijkerhout ligt wordt u opgeroepen om enige gasten tijdens de conferentie een onderdak te bieden. Zo wordt het mogelijk met dezelfde middelen een groter aantal deelnemers bij de conferentie te betrekken en de waarde van de bijeenkomst te vergroten. En u houdt er ongetwijfeld kennis en leuke contacten aan over.

Voor inlichtingen en aanmeldingen kunt u zich wenden tot: SOVON, Ward Hagemeijer, Rijksstraatweg 178, 6573 DG Beek-Ubbergen, (08895-43753).

Cursus vogelherkenning (vervolg)

Zoals reeds eerder aangekondigd, wordt komend najaar voor de tweede maal de vervolgcursus georganiseerd. Hieronder volgt het programma van de cursusavonden alsmede de excursies die onderdeel uitmaken van de cursus. Elke cursusavond bestaat uit twee avonden waarbij dia's het vertelde illustreren. De prijs van de cursus bedraagt 50.- voor leden en 70.- voor niet-leden. Op de eerste avond ontvangt U tevens een cursusboek. U kunt zich telefonisch opgeven bij Claudi Boersbroek (telefoon: 023 - 366601). Betaling volgt na aanmelding, bel snel want de belangstelling is groot en vol is vol.

De cursusavonden zijn gepland op:

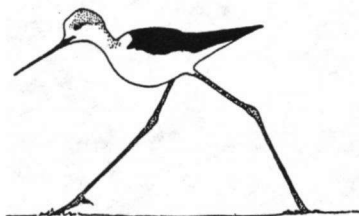
- 6 okt. vogeltopografie en steltlopers (deel 1).
- 14 okt. steltlopers (deel 2), zangvogels en het fenomeen trek.
- 3 nov. het verschijnsel rui en eenden en ganzen.
- 17 nov. het inventariseren van broedvogels en meeuwen en sterns.
- 1 dec. duikers, roofvogels en vogels kijken in de regio en kwis.

Geplande excursies op:

- 17 okt. Den Oever, Wieringen en Hondsbossche Zeewering.
- 25 okt. Trekvogels tellen en bekijken op de (voormalige) telpost 'de Boulevard' bij Bloemendaal aan Zee.
- 22 nov. Bezoek aan de Zuidpier bij IJmuiden.

Soort	Datum	Plaats	Aantal/ Bijz.	Waarnemers
Gr. Gele Kwik.	20/25-1	Betonkanaal AWD	1	Fon
	2-3	Botermarkt, Haarlem	1 overvl.	Lee
Pestvogel	16-2	Noordersportpark	7	med.Heu
Waterspreeuw	Aanwezig langs het betonnen kanaaltje in het Vinkenveld in de AW-duinen tot 26-1. Dit voorjaar opvallend veel zingende exx.			
Blauwborst	Dit voorjaar opvallend veel zingende exx. rondom Ruigoord. Max. 33 op 19-4.			
Zwarte Roodst.	23-1	zeereep IJmuiden	1 mn.	Gro
	feb-maa	Zuiderpolder	1	med. Wil
Vuurgoudhaan	12-4	Aerdenhout	1 zingend	Lee
Beflijster	10-4	Midden Heerenduinen	1 mn.	Dro
	11-4	Duin & Kruidberg	2 mn.	Buc
Tjiftjaf	30-1/7-2	Santpoort-Noord	1	Gro
	18-1	Hoofddorp	1	Tho
Baardmannetje	23-1	R. Schusterkan. AWD	1 mn./3 vr.	Fon
	27-1	Barnaartkan. AWD	1	Dro
Matkop	2-3	Cruguiushaven	1	Hin
Buidelmees	29-3	Ruigoord	1 mn./1 vr.	Gro, Pos
Klapekster	27-2	Heil.Land Kenn.duinen	1	Dam
	1-4	Ezelwei, Kenn.duinen	1	Hin, Zij
Russische Kauw	11-2	Santpoort-Noord	1	Gro
	7-4	Zeewijk	1	Boa
Bonte Kraai	27-1	Renbaanveld, AWD	4 t.p.	Dro
	27-1	Zwartevelt, AWD	4 t.p.	Dro
	8-2	Schusterkanaal AWD	2 t.p.	Dro
	6-4	De Batterij	1	Fon
Eur. Kanarie	2-4	Middenduin	1 t.p.	Fon
Putter	2-4	Hoofddorp	28	Vli
Kruisbek	Tussen begin februari en begin maart regelmatig een groepje van max. 6 exx. in de omgeving van het waterleidingbedrijf Zuid-Kennemerland in Overveen. Gezien het gedrag (balts, zang) mogelijke territoria alhier?			
Appelvink	21-3	Bloemendaal	1 mn. zang	Dam
	12-4	Aerdenhout	1 t.p.	Hin, Zij
IJsgors	24-3	Red.Br. B'daal a/z	1 noord	Lee
	29-3	Duinmeer M.H.duin	15 t.p.	Gro
Sneeuwgors	Tot 23-1 in de duintjes of op het strand bij de Zuidpier, met een maximum van 33 exx. op 8-2. Laatste waarneming: 6 exx. op 3-3.			
Geelgors	7-4	Zeebad IJmuiden	1 noord	Gro

In mei werd een Steltkluut gezien in de Spaarnwouderplas. Tekening: Guido van Leeuwen.

De waarnemingenrubriek werd samengesteld uit waarnemingen van:

Ali Frank Alink	Lee Guido van Leeuwen
Boa Karel Boonstra	Nob Pim de Nobel
Boo Tom van den Boomen	Poo Jan van der Pool
Buc Han Buckx	Pos Klaas Postuma
Cot Fred Cottaar	Rou Pierre Rousset
Dam Tom Damm	Slo Nico Slotboom
Deu Chris van Deursen	Stu Johan Stuart
Dro Piet de Droog	Tho Pieter Thomas
Fon Herbert Fonteijne	Veg Jan Vegelin
Gee Steve Geelhoed	Ver Kees & José Verbeek
Goo L. van Goor	Vis Jan Visser
Gou Amon Gouw	Vla Wim van Vlaardingen
Gro Hans Groot	Vli Piet vn Vliet
Hie Ferdy Hieselaar	Wil Marianne Willems
Hin Martin Hin	Zij Marianne Zijderveld
Heu Lida van den Heuvel	Zwa Klaas Zwaan
Hop Fred Hopman	

Bovenstaande personen worden hartelijk bedankt voor het inzenden of inleveren van hun waarnemingen. Iedereen kan zijn of haar waarnemingen doorgeven, opdat veel centraal geregistreerd wordt over de vogels in Zuid-Kennemerland.
Een goede reden om dit te doen:

HET RODE BOEKJE IS UIT!! Deze praktische en informatieve handleiding voor het invullen van VWG-waarnemingskaartjes en de kaartjes zelf zijn vrij te verkrijgen bij de waarnemingensecretaris. U wordt allen verzocht bij het doorgeven van waarnemingen gebruik te maken van de VWG-kaartjes en de handleiding, omdat dit de waarnemingen- secretaris een hoop tijd bespaart.

U kunt uw waarnemingen tot 20 juli inzenden of anderszins terecht laten komen bij:
Hans Groot, J.T. Cremerlaan 72, 2071 SP Santpoort-Noord
tel. 023-376735.